

OBCHODNÍ AKADEMIE

Praha 2, Vinohradská 38

Projekt OPPA

CZ.2.17/3.1.00/34171

Evropský sociální fond. Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti.

<i>Název exkurze</i>	Osobnosti české kultury I Typ: tematická, topografická, 17 zastávek		
<i>Organizace</i>	Začátek: metro B „Karlovo náměstí“ Konec: tramvaj č. 12, 20, 22 „Újezd“	Náklady: 0 Kč Délka: 3,7 km, 2 hod.	
<i>Hlavní pojmy</i>	Karel IV., Fr. Palacký, A. Rašín, J. Vrchlický, V. Havel, A. Jirásek, J. Mánes, T. G. Masaryk, B. Smetana, K. Havlíček Borovský, B. Němcová, J. Zítek, V. Mrštík, J. Neruda, O. Zoubek, M. Tyrš, klášter Na Slovanech, Tančící dům, Hlahol, Žofín, Národní divadlo, Sokol, památník Obětem komunismu, Tyršův dům		
<i>Přílohy</i>	Mapa trasy, Metodické pokyny, Procvičovací test		

č.	přesun	zastáv.	Výklad
1	METRO KARL.N	vestibul Palac.n.	ZAHÁJENÍ EXKURZE: přivítání, představení lektora, prezence, popis programu
2	výstup směr Trojická	před Emauzy	PALACKÉHO NÁM. (východ) <ul style="list-style-type: none"> Karel IV.¹³¹⁶⁻¹³⁷⁸ založil Nové Město pražské, dnešní Karlovo náměstí (podle toho název stanice metra) patří od té doby k největším v Evropě; ve zdejším klášteře Emauzy obnovil slovan. bohoslužbu, proto se mu říká Na Slovanech Emauzy¹³⁴⁷ (klášter benediktnů v Emauzích), chrám Nanebevzetí Panny Marie, vrcholná gotika, při americkém náletu na Prahu na sklonku 2. sv. války^{14.2.1945} zasažen, zničené věže po válce dostavěny z betonu, ale s citlivým přístupem k návaznosti na gotiku (vertikalita, lomený oblouk)
3	k pomníku	před pomníkem	→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 1 Palackého náměstí (střed) – <i>František Palacký, Stanislav Sucharda, socha, znaky secese</i>
4	Přechod vL a znovu vL, po schodech dolů	na náplavce pod nábrežím	RAŠÍNOVO NÁBŘEŽÍ <ul style="list-style-type: none"> Alois Rašín¹⁸⁶⁷⁻¹⁹²³ – český politik a ekonom, za 1. sv. války člen domácího odboje (tzv. 1.odboj), patří mezi tzv. muže 28. října (formální zakladatelé ČSR), pak úspěšný ministr financí, kolkováním bankovek přispěl ke stabilitě nové československé koruny, silná měna však bránila vývozu, proto se stal obětí atentátu, následkům podlehl
5	dalším schodištěm vzhůru	nad schodištěm	JAROSLAV VRCHLICKÝ (Emil Frída) ¹⁸⁵³⁻¹⁹¹² – pamětní deska na protějším domě, kde Vrchlický bydlel; člen skupiny Lumírovci (spolu s J. Zeyerem a J. V. Sládkem), jeden z nejplodnějších českých básníků, přes 80 sbírek (např. „Okna v bouři“ s básní Za trochu lásky) a 50 divadelních her (např. Noc na Karlštejně), překlady světových autorů různých jazyků, zejm. francouzštiny (Hugo, Dumas, Rimbaud...) a angličtiny (Shakespeare, Byron...)
6	po nábreží	na rohu před mostem	VÁCLAV HAVEL ¹⁸⁶¹⁻¹⁹²¹ – dědeček pozdějšího presidenta, významný podnikatel ve stavebnictví (postavil palác Lucerna), zde postavil dva secesní činžovní domy dle návrhu architekta Osvalda Polívky (<i>fasády s kopulemi zakončenými zeměkouli</i>); v domě č. p. 2000 pak také bydlel, po něm jeho syn i vnuk <ul style="list-style-type: none"> Václav Havel¹⁹³⁶⁻²⁰¹¹ – dramatik a politik; autor absurdních dramát (Audience, Zahradní slavnost), v politice působil nejprve jako disident bojující proti komunistickému režimu, spoluzakladatel Charty 77, která upozorňovala na porušování lidských práv v Československu, v listopadu 1989 čelná postava Sametové revoluce, pak čs. a český president (do r. 2003), prosazoval vstup ČR

			do EU; zabýval se i filosofickými problémy svobody, moci a morálky
7	přes okraj mostu do středu nám.	u pomníku	→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 2 Jiráskovo náměstí – <i>Tančící dům a jeho architektura, Alois Jirásek a jeho dílo</i>
8	podél domu na nábřeží	roh Myslíkovy	MÁNES ¹⁹²⁸⁻³⁰ <ul style="list-style-type: none"> vedle renesanční Šitkovské věže (novoměstská vodárna) stojí významná funkcionalistická stavba, dílo Otakara Novotného, sídlo spolku českých výtvarníků Mánes, postavené mj. díky přispění T. G. M., výstavní síň; za Sametové revoluce jedno z center Občanského fóra, které pravdivě informovalo o události na Národní třídě a následné stávce umělců a studentů Josef Mánes¹⁸²⁰⁻⁷¹ – nejvýznamnější z malířské rodiny Mánesů (otec Antonín romantický krajinář, taktéž sestra Amálie, bratr Quido ilustrátor), krajinář i portrétista (obraz Josefína je portrét osobitým kouzlem srovnatelný s Monou Lisou), na Starom. orloji cyklus 12 měsíců; starala se o něj sestra Amálie, která mu ale zničila osobní život, koncem života trpěl vleklou duševní chorobou
9	přejít k Mánesu a po nábřeží	naproti Hlaholu	→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 3 Masarykovo nábřeží – <i>T.G.M., Hlahol, Josef Fanta, Bedřich Smetana</i>
10	vL přes můstek na ostrov	před Žofínem	SLOVANSKÝ OSTROV (ŽOFÍN) – v paláci Žofíně (původně klasicistní, později novorenesančně přestavěn) se začátkem června 1848 konal Slovanský sjezd (odtud název Slovanův ostrov); sjeli se zde zástupci slovanských národů Rakouského císařství, aby ukázali sílu na západě se rodícímu pokusu o sjednocení Německa; sjezdu se účastnila řada osobností, např. Ludovít Štúr , tvůrce spisovné slovenštiny (<i>pamětní deska na zdi vL</i>), Michail Alexandrovič Bakunin , ruský zakladatel anarchismu , a českých literátů (F. Palacký – sjezdu předsedal, K. Havlíček Borovský); mezi Slovany byly na sjezdu neshody, 12. června v Praze vypuklo povstání a sjezd předčasně skončil
11	od paláce vP do parčíku	před sochou B. N.	BOŽENA NĚMCOVÁ ¹⁸²⁰⁻¹⁸⁶² – zakladatelka novodobé české prosy, nejslavnější dílo Babička je slohovou syntézou realismu, romantismu a biedermeieru , vytvořila řadu povídek (Divá Bára) a sbírala lidové pohádky (Potrestaná pýcha, Chytrá horákyňe); tíhla k utopickému socialismu, vlastenecké citění se nebála vyjádřit veřejně, často je vnímána jako archetyp silné ženské osobnosti; navzdory proklamovaným morálním hodnotám a idyle rodinné harmonie sama takto žít nedokázala, manželovi byla nevěrná (např. zde na Žofíně tančila s jedním ze svých milenců , básníkem V. B. Nebeským), neuměla hospodařit a ztrácela přátele nedůstojným doprošováním se o finanční pomoc; zemřela na kombinaci tuberkulózy, gynekologických problémů a stresu; zajímavé je, že Němcová, Mánes i Smetana na sklonku života trpěli duševní poruchou
12	vP k výhledu na ND	vyhlídka ve směru na ND	→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 4 Národní divadlo – <i>historie, architekti Zitek a Schulz, Bohuslav Schnirch a další umělci, nejznámější autoři pro ND</i>
13	na most	výklene k zábradlí	KAVÁRNA SLAVIA ¹⁸⁶⁴ – založena v novorenesančním paláci Lažanských, pojmenována podle bohyně Slovanů, ještě před postavením ND se stala místem setkávání významných umělců od B. Smetany přes J. Seiferta a K. Čapka po M. Šimka s J. Grossmanem a V. Havla
14	vL na schodiště	zhruba střed schodů	MOST LEGIÍ ¹⁸⁹⁸⁻¹⁹⁰¹ – název se měnil, původně zde byl menší, řetězový most císaře Františka I., kvůli rostoucí dopravě byl nahrazen větším mostem v kombinaci novobaro ka se secesí , ten za 1. republiky přejmenovali podle československých legií , založených Masarykem, které v době 1. odboje stěžejní měrou přispěly k prosazení vzniku ČSR; za nacistů nesl jméno B. Smetany a za komunistů most

			1. máje; (legenda : při otevření nového mostu císař Frant. Josef I. vykonal procházku po mostě s vyloučením veřejnosti, cedule zakazující vstup s upozorněním „Procházka na mostě“ prý byla příčinou vzniku jeho přezdívky „starej Procházka“)
15	dolů k budově	pamětní desky	→ ÚKOL PRO STUDENTY č. 5 Střelecký ostrov – název, 1. všesokolský slet, Sokol a jeho význam v odboji, 1. máj 1890
16	zpět na most, dál vL, na konci ul. přejít vP a dál až k pomníku	v prostoru pomníku	ÚJEZD <ul style="list-style-type: none"> • původně nedaleko odtud stála městská brána, zbořená při zrušení hradeb, protože překážela dopravě; poblíž bydleli Nerudovi rodiče, jeho matka uklízela slavnému franc. přírodovědci J. Barrandovi (<i>pamětní deska na protějším domě</i>) • <u>Pomník obětem komunismu</u>²⁰⁰² – stejné a stále zmrzačenější postavy připomínají utrpení muklů (= Muž Určený K Likvidaci) v komunistických koncentračních táborech, ale i jejich nezlomnost, opakující se nápisy s počty obětí ; pomník, záměrně působící depresivně, se stal několikrát terčem vandalských útoků • Olbram Zoubek¹⁹²⁶ – patří k nejvýznamnějším současným sochařům (pamětní deska J. Palacha), jeho osobitý styl se vyznačuje rozrušeným povrchem, redukcí detailů a protažením postav
17	vP, za 2.ul.vP projít branou	u Tyršovy sochy	TYRŠŮV DŮM – původně renesanční vila (<i>na zdi odkryto torzo sgrafitové výzdoby</i>), za třicetileté války přestavěna na raně barokní palác bohatého státního úředníka Michny z Vacínova, velice hodnotná stavba s bohatou štukovou výzdobou nebyla nikdy dokončena, postupně byla přestavována a nakonec ji r. 1921 zchátralou odkoupil a zrekonstruoval k vlastnímu využití Sokol , od té doby se Michnovu paláci říká Tyršův dům <ul style="list-style-type: none"> • Miroslav Tyrš¹⁸³²⁻⁸⁴ – historik umění, pedagog na UK i ČVUT, spolu s přítelem Jindřichem Fügnerem zakladatel Sokola, pro který stanovil hlavní zásady (síla a mužnost, činnost a vytrvalost, láska k volnosti a vlasti, dobrovolná práce a kázeň, vzájemný bratrský vztah členů) • <u>socha M. Tyrše</u>¹⁹²⁶ je od Ladislava Šalouna, mj. autora pomníku J. Husa na Staroměstském nám.; zničena za války, dnes kopie
Konec			

Zpracoval Mgr. Milan Brožek, OA Vinohradská, verze 20-02-13